

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CVII. — Izdan in razposlan 20. dne junija 1918.

Vsebina: Št. 218. Ukaz o ustanovitvi gospodarske zveze izdelovalcev blaga iz papirja in lepenke.

218.

Ukaz trgovinskega ministra v po- razumu s pravosodnim ministrom z dne 27. junija 1918. l.

o ustanovitvi gospodarske zveze izdelovalcev
blaga iz papirja in lepenke.

Na podstavi zakona z dne 24. julija 1917. l.
(drž. zak. št. 307) se zaukazuje tako:

§ 1.

Pripadniki gospodarske zveze.

Vsa podjetja, ki se bavijo s konfekcijo papirja, z izdelovanjem kartonažnega blaga ali knjigo-vezništvom (§ 6), pripadajo gospodarski zvezi izdelovalcev blaga iz papirja in lepenke.

Gospodarska zveza ima svoj sedež na Dunaju.

Podjetja, pri katerih obsega eno v prvem odstavku tega paragrafa imenovanih obrtniških delovanj le del obrata, so glede tega dela obrata pripadniki zveze. Za obrate in podjetja, ki se ustanove, dokler velja ta ukaz, se začne pripadnost h gospodarski zvezi z dnem pričetka opravlila. Isto velja, ako raztegne podjetje, dokler obstaja ta zveza, svoje opravilno delovanje na obratno stroko, ki je pogoj za pripadnost k zvezi. Na

predlog zveznega vodstva se morejo z odredbo trgovinskega ministra privzeti v zvezo tudi sorodna podjetja.

Državni obrati ne pripadajo tej zvezi.

O pripadnosti h gospodarski zvezi odloča v dvomnih primerih trgovinski minister, zaslišavši zvezno vodstvo, po svobodnem preudarku.

§ 2.

Namen gospodarske zveze.

Naloge gospodarske zveze so:

1. voditi pregled o delovnih razmerah in obratnih uredbah podjetij, ki pridejo v poštev, poizvedovati o zalogah, izdelovanju in razpečavanju, ako treba, s sodelovanjem pristojnih trgovinskih in obrtnih zbornic;

2. staviti predloge in sodelovati glede vseh naredb, ki se nanašajo na preskrbovanje zveznih pripadnikov s potrebnimi sirovinami in pomožnimi snovmi in s kurivom;

3. odkazovati sirovine in pomožne snovi in kurivo posameznim podjetjem, ako ima gospodarska zveza pravico razpolagati s temi tvarinami;

4. uravnavati in pospeševati obrtno delovanje, ki je predmet te gospodarske zveze;

5. sodelovati ob uravnavi cen in prodajnih pogojev;

6. svetovati osrednjim oblastvom, kadar oddajajo naročila;

7. sodelovati ob priskrbovanju in razdeljevanju starega papirja, ki gre komisiji za stari papir po določitih ministrstvenega ukaza z dne 6. maja 1918. l. (drž. zak. št. 165) s tem, da pošlje zastopnika v to komisijo;

8. staviti predloge in sodelovati ob uravnavi vprašanj gospodarske uprave, ki se tičejo v tej gospodarski zvezi združenih industrij in obrti, zlasti pri vseh naredbah, da se uravna in pospeši izdelovanje ter uvoz in izvoz, pri izdajanju in izvrševanju uvoznih in izvoznih prepovedi, pri naredbah na polju trgovinske politike in socialne skrbi, pri uravnavi delovnega razmerja in izkazovanja dela, končno izvrševati na to se nanašajoče odredbe, kolikor izroči to gospodarski zvezi trgovinski minister.

§ 3.

Pravno svojstvo gospodarske zveze.

Gospodarska zveza je juristična oseba. Na zunaj jo zastopa zvezno vodstvo (§ 11). V imenu zveze podpisuje pravnoobvezno predsednik ali eden njegovih namestnikov.

§ 4.

Dolžnosti zveznih pripadnikov.

Zvezni pripadniki morajo pospeševati namene zveze in opuščati vse, kar je pripravno oteževati ali ovirati njih dosego.

Slušati morajo odredbe, ki jih je ukrenilo zvezno vodstvo, in dajati vsa potrebna pojasnila za njih pripravljanje in izvrševanje.

Dolžni so plačevati prispevek k stroškom poslovanja, ki ga določi zvezni zbor (§ 7).

Zvezni pripadniki morajo nadalje dati svoje obrate in svoje opravilno poslovanje nadzorovati, kolikor je potrebno, da se dosežejo nameni zveze. To nadzorstvo izvršujejo posebni uradni organi, ki jih postavi trgovinski minister in ki morajo poročati trgovinskemu ministru o tem, kar opazijo.

§ 5.

Organi zveze.

Organi zveze so:

- a) zvezni zbor;
- b) zvezni odbor;
- c) zvezno vodstvo.

§ 6.

Zvezne skupine.

Pripadniki zveze se uvrsté ustrezno njihovim obratom v eno ali več naslednjih zveznih skupin:

1. Konfekcija papirja.

K tej zvezni skupini spadajo: fabrike ovitkov, fabrike papirnatih vrečic, konfekcija cigaretnega papirja, izdelovalci papirnatih umetnih cvetic, papirnatih servijet in papirnatih čipk, izdelovalci cevč (ustnikov) za cigare, papirja za torte, manšetov za šopke in papirnatih senčnikov za svetilke in ostala konfekcija papirja.

2. Izdelovalci kartonaž, blaga iz trdega papirja in valovite lepenke.

K tej zvezni skupini spadajo: izdelovalci kartonažnega blaga, fabrike papirnatih tulcev in blaga iz trdega papirja, fabrike valovite lepenke.

3. Knjigoveznice.

K tej zvezni skupini spadajo: knjigoveznice, fabrike opravičnih knjig in šolskih zvezkov, zavodi za vtiskovanje in zlatotiskanje, črtalnice in izdelovalci passepartoutov.

§ 7.

Zvezni zbor.

Zvezni zbor sestoji iz stoipetdeset po zveznih skupinah voljenih zastopnikov zveznih pripadnikov (§ 1). Izmed njih pripada na vsako zvezno skupino petdeset zastopnikov.

Število glasov, ki gre vsakemu podjetju za volitev teh zastopnikov, se ravna po številu moških in ženskih delavcev, ki so imeli delo 1. dne avgusta 1914. l. Pri tem ima vsako podjetje v vsaki skupini, kateri pripada, po en glas za vsakih deset delavcev, ki so imeli delo v obratni

stroki, ustrezajoči dotični skupini. Ostanek najmanj petih delavcev, ki se poda ob tem preračunu, daje pravico oddati še en glas. Vsako podjetje ima v vsaki skupini, kateri pripada, pravico oddati najmanj en glas.

Izvršitev volitve zastopnikov je naložena zveznemu vodstvu (§ 11 in § 12) — gledé prve volitve zastopnikov začasnemu opravnemu vodstvu — pod nadzorstvom trgovinskega ministra. Za volitve potrebne imenike zveznih pripadnikov sestavijo trgovinske in obrtne zbornice. Voli se po skupinah in pismeno. Štejejo se le glasovi, ki so došli v roku, razglašenem za glasovanje.

Zvezni zbor se zbira po potrebi na Dunaju. Sklicuje ga pismeno predsednik ali, ako je zadržan, eden njegovih namestnikov — za prvi (ustanovni) zbor začasno opravilno vodstvo — in sicer vsaj osem dni pred dnevom, določenim za zborovanje; prvi (ustanovni) zbor se mora vršiti najkasneje štiri tedne po izvršeni volitvi.

Na zahtevanje vladnega komisarja (§ 15) ali na pismeno zaprosilo, ki ga je podpisalo vsaj deset udov zveznega odbora (§ 8) ali vsaj petindvajset udov zveznega zbora (§ 7, odstavek 1), je sklicati zvezni zbor najdalje v štirih tednih.

Zvezni zbor je sklepčen, ako so bili v redu povabljeni vsi udje in vladni komisarji in ako je navzoča vsaj ena tretjina udov zveznega zbora.

Zvezni zbor sklepa z navadno večino glasov navzočih. Zveznemu zboru predseduje predsednik zveznega vodstva ali, ako je zadržan, eden njegovih namestnikov. Prvi (ustanovni) zvezni zbor vodi predsednik začasnega opravnega vodstva ali, ako je zadržan, eden njegovih namestnikov.

Zveznemu zboru je naloženo:

1. sklepati o prispevkih, ki jih morajo plačevati zvezni pripadniki za zalaganje stroškov poslovanja zveze;

2. odobriti položeni račun;

3. sprejemati poročilo o delovanju zveznega vodstva;

4. voliti zvezni odbor.

Udje zveznega odbora se volijo na zveznem zboru z glasovnicami tako, da voli vsaka zvezna skupina (§ 6) z navadno večino glasov osem odbornikov.

Udje zveznega zbora imajo vsakčas pravico staviti zveznemu vodstvu predloge, o katerih mora sklepati čim preje.

§ 8.

Zvezni odbor.

Zvezni odbor je sestavljen iz štiriindvajset udov, ki jih je izvolil zvezni zbor (§ 7), ter iz šest udov največ, ki jih je imenoval trgovinski minister izmed zveznih pripadnikov.

Poslovna doba odbornikov znaša dve leti; izstopajoči udje se lahko zopet volijo.

Trgovinski minister more iz javnih ozirav, zaslišavši zvezni odbor, izjaviti, da je ud izgubil svojo službo, ter zaukazati popolno novo volitev odbora. Ako se voli odbor na novo, se morajo tudi udje v zmislu prvega odstavka tega paragrafa imenovati na novo. Dotlej, da se izvrše nove volitve in novo imenovanje, poslujejo dosednji udje odbora. Ako izstopi voljen ud, preden poteče poslovna doba, more zvezni odbor v štirih tednih s pritrditvijo trgovinskega ministra soizbrati na njegovo mesto v odbor do prihodnjega zveznega zbora zveznega pripadnika, in sicer le zveznega pripadnika tiste skupine, kateri je pripadal ud, ki je izstopil.

Udje zveznega odbora opravljajo svoje posle kakor častno službo.

§ 9.

Oblasti zveznega odbora.

Zvezno vodstvo (§ 11) mora zaslišati zvezni odbor pred vsemi odločbami in odredbami načelne vrste. Njegovi sklepi so obvezni za zvezno vodstvo.

Zveznemu odboru je zlasti naloženo:

a) ustanavljati načela za ravnanje s stvarmi, oznamenjenimi v § 2;

b) nadzorovati upravo blagajnice;

c) ustanavljati določne učine, za katere more zvezno vodstvo (§ 17) ali razsodišče (§ 18) nalagati kazni zaradi nereda, ter določati izmero teh kazni; pri tem se pa pri učinih, ki se preodkazujejo zveznemu vodstvu, da jih

kaznuje, ne sme seči čez kazenski postavek 5000 K, v drugih primerih pa ne čez postavek 20.000 K za posamezni primer;

d) postavljati pododbore, da se poprej posvetujejo o določenih vprašanjih in jih izvršujejo;

e) privzemati pridane svetovalce.

§ 10.

Opravljeni red zveznega odbora.

Zvezni odbor se zbira vsaj vsake tri mesce na Dunaju. Ako to zahteva vladni komisar (§ 15), ali na pismen predlog najmanj petih udov zveznega odbora (§ 8) je sklicati sejo v štirinajstih dneh.

Udje zveznega odbora se morejo vabiti na seje pismeno ali brzojavno.

Zvezni odbor je sklepčen, ako so bili povabljeni vsi udje in vladni komisarji in ako sta navzoča vsaj dva uda zveznega vodstva in vsaj pet udov, ki ne pripadajo zveznemu vodstvu. Sklepa z navadno večino glasov. Predseduje predsednik zveznega vodstva ali, ako je zadržan, eden njegovih namestnikov. Predsednik ne glasuje. Ako so glasovi enako razdeljeni, odloči predsednik. Vladni komisarji ne glasujejo.

Udje zveznega odbora imajo vsakčas pravico staviti zveznemu vodstvu predloge, o katerih mora vodstvo sklepati najkasneje v svoji prihodnji seji.

S sklepom večine glasov navzočih se more odrediti, da morajo ostati tajni posamezni posvetovalni predmeti in nanje nanašajoči se posledki glasovanja.

§ 11.

Zvezno vodstvo.

Zvezno vodstvo je sestavljeno iz predsednika, prvega, drugega in tretjega predsednikovega namestnika (iz vsake skupine eden § 6) ter iz dvanajstih udov, ki jih imenuje trgovinski minister. Izmed njih jih mora vsaj deset pripadati zveznemu odboru.

Udje zveznega vodstva opravljajo svoje posle kakor častno službo.

Zvezno vodstvo zastopa zvezo na zunaj, zlasti pri pogajanjih z organizacijami drugih industrij v strokovnih stvareh. Vodstvo odloča v vseh pršanjih, v katerih ni izrečno določeno, da sklepa o njih zvezni zbor ali zvezni odbor. Zveznemu zboru ter zveznemu odboru mora poročati o svojem delovanju.

Zvezno vodstvo je dolžno dajati račun o upravi denarja in mora vsako leto predložiti računski sklep zveznemu zboru, da ga odobri.

Zvezno vodstvo mora v zmislu § 17 nalagati kazni zaradi nereda.

Zvezno vodstvo postavlja na predlog predsednika, oziroma njegovih namestnikov potrebne uradnike in pomožne moči, ki se plačujejo iz novcev zveze. Za namestitev oseb na vodilnem mestu je treba potrditve trgovinskega ministra.

Predsednik, ako je zadržan, eden njegovih namestnikov, sklicuje zvezni zbor ter seje zveznega odbora in zveznega vodstva in predseduje v njih.

Predsednik, ako je zadržan, njegov namestnik, vodi tekoča opravila in nadzorujejo notranji službeni obrat. Njemu so podrejeni uradniki in pomožne moči zveze.

Da vodi opravila, dokler se zveza redno ne ustanovi z volitvijo zveznega odbora in imenovanjem zveznega vodstva, postavi trgovinski minister začasno opravilno vodstvo, ki je sestavljeno iz predsednika, dveh predsednikovih namestnikov in devet udov in ima pravico izvrševati vse oblasti zveznega vodstva ter se odveže službe hkratu, ko se imenuje prvo zvezno vodstvo. Na njegovo poslovanje se zmislu primerno uporablja opravljeni red zveznega vodstva.

§ 12.

Opravljeni red zveznega vodstva.

Zvezno vodstvo se po potrebi zbira na seje na Dunaju. Udje zveznega vodstva ter vladni komisarji (§ 15) se morejo vabiti na seje pismeno ali brzojavno.

Zvezno vodstvo je sklicati na sejo v 10 dneh, ako to zahteva eden izmed vladnih komisarjev ali najmanj dva uda zveznega vodstva v navedbo razpravnih predmetov.

Zvezno vodstvo je brez ozira na število došlih udov sklepčno, ako so bili povabljeni vsi udje in vladni komisarji. Sklepa z navadno večino glasov.

Ako so glasovi enako razdeljeni, velja za sklep tisto mnenje, katerega je pristopil predsednik. Vladni komisarji ne glasujejo.

§ 13.

Posebne dolžnosti funkcionarjev in nameščencev gospodarske zveze.

Vsi udje zveznega vodstva in zveznega odbora ter vsi nameščenci zveze si morajo pri svojem poslovanju prizadevati z najpopolnejšo nepristranostjo in največjo vestnostjo.

Vsi funkcionarji in nameščenci zveze so dolžni molčati o vseh stvareh, za katere zvedo v tej lastnosti in katerih izkoriščanje ali sporočanje na zunaj greši zoper namene gospodarske zveze ali se tiče opravičnih razmer pripadnikov zveze, in morajo to pismeno obljubiti.

Pri vodstvu opravi je dolžnost zveznega vodstva s primernimi uredbami skrbeti za to, da se zabrani zlorabljanje ali sporočanje navedb o opravičnih razmerah, ki dohajajo zveznemu vodstvu. Pozivu, naj naznanijo navedbe, ki so jih pripadniki zveze podali pisarnici zveze, morajo ustreči uradniki in pomožne moči le tedaj, ako jih na to pozove predsednik, oziroma njegovi namestniki ali vladni komisarji ali ako je zvezno vodstvo storilo na to mereč sklep.

§ 14.

Stroški poslovanja.

Za zalaganje stroškov poslovanja zveze morajo pripadniki zveze plačevati prispevke, ki jih določi zvezni zbor. Izterjati se morejo po politični izvršbi.

§ 15.

Državno nadzorstvo.

Zveza je pod državnim nadzorstvom, ki ga izvršujejo vladni komisarji, ki jih je imenoval trgovinski minister.

Vladne komisarje je vabiti na vse razprave in seje zveznih organov in pravico imajo vsakčas povzeti besedo in staviti predloge, o katerih se mora sklepati.

Nadalje imajo pravico odložiti izvršitev sklepov in odredb zveznih organov za toliko časa, da odloči trgovinski minister.

Vladni komisarji imajo tudi pravico vpogledovati v vse knjige, zapiske in opravilne spise organov gospodarske zveze in zahtevati vsa pojasnila, ki se jim zdé potrebna.

§ 16.

Državno odobrenje.

Odobrenja trgovinskega ministra potrebujejo vse odločbe, sklepi in odredbe zveznega zbora, zveznega odbora ali zveznega vodstva, ki se tičejo:

- a) načel za preskrbovanje zvezi pripadajočih obratov s sirovinami in pomožnimi snovmi, polfabrikati in obratili (§ 2, točka 3);
- b) višine zveznih prispevkov, ako jih morajo zvezni pripadniki plačevati po § 14;
- c) ustanovitve tistih določnih učinkov, za katere lahko nalaga zvezno vodstvo (§ 17) ali razsodišče (§ 18) kazni zaradi nereda, in določitve višine teh kazni.

§ 17.

Kazni zaradi nereda.

Zvezno vodstvo more zaradi dejanj ali opustitev pripadnikov zveze, ki nasprotujejo tistim predpisom in odredbam, ki jih je izdalo zvezno vodstvo po tem ukazu, da se dosežejo nameni zveze, nalagati kazni zaradi nereda, ako je učin na podstavi sklepa zveznega odbora (§ 9 c), ki ga je odobril trgovinski minister, postavljen pod kazen zaradi nereda.

Ako je zvezno vodstvo naložilo kazen zaradi nereda, se more razsodišče (§ 18) prositi za odločbo, ne da bi priziv imel odločivo moč.

Kazenski zneski se izterjavajo na prošnjo zveznega vodstva s politično izvršbo in dohajajo občekoristnemu namenu, ki ga določi trgovinski minister na predlog zveznega vodstva.

§ 18.

Razsodišče.

Za odločbo v vseh sporih med pripadniki zveze v stvareh zveze, nadalje v tistih primerih, v katerih smatrajo pripadniki zveze, da so prikrasani v svojih pravicah z odločbo ali odredbo, ki jo je ukrenilo zvezno vodstvo, zvezni odbor ali zvezni zbor, se ustanavlja zvezno razsodišče.

Odločbe in odredbe zveznega zbora, oziroma zveznega odbora ali zveznega vodstva, ki jih je odobril trgovinski minister (§ 16), se ne morejo izpodbijati na razsodišču.

Dejanja in opustitve, ki merijo zoper odredbe ter predpise, ki jih je izdalo zvezno vodstvo po tem ukazu, mora zvezno vodstvo, ako nima samo po § 17 pravice naložiti kazen zaradi nereda, naznaniti razsodišču, ki naj razsodi, ali je naložiti kazen zaradi nereda.

Razsodišče odloča nadalje o prizivih, ki jih pripadniki zveze vlagajo zoper kazni zaradi nereda, ki jih je naložilo zvezno vodstvo.

Ako je za določene učine izmera kazni ustanovljena s sklepom zveznega odbora, ki ga je odobril trgovinski minister (§§ 9 c in 16 c), je razsodišče vezano nanjo, kadar odmerja kazen. V vseh drugih primerih je izmera kazni prepuščena svobodnemu preudarku razsodišča; toda kazen zaradi nereda v vsakem posameznem primeru ne more presegati zneska 20.000 K.

Razsodišče je sestavljeno iz sodniškega funkcionarja, ki ga postavi trgovinski minister v porazumu s pravosodnim ministrom, za predsednika in iz štirih udov ali njihovih nadomestnikov, ki jih imenuje trgovinski minister izmed zveznih pripadnikov. Udje in nadomestniki opravljajo svoje posle kakor častno službo. Pripadati ne smejo niti zveznemu vodstvu niti zveznemu odboru.

Vse odločbe razsodišča so končnoveljavne. Postopanje pred razsodiščem se ravna po določilih četrtega oddelka VI. dela civilnega pravnega reda, kolikor se iz predpisov tega ukaza ne pokaže kaj drugega. Predsednik razsodišča more, uporablja za postopanje na rednih sodiščih veljajoče predpise, povabiti priče in izvedence in te osebe ter stranke zaslišati pod prisego.

Kazenski zneski se izterjajo na prošnjo zveznega vodstva s politično izvršbo in dohajajo občekoristnemu namenu, ki ga določi trgovinski minister na predlog zveznega vodstva.

§ 19.

Kazni po političnih oblastvih.

Prestopke tega ukaza kaznujejo, ako dejanje ne spada pod strožje kazensko določilo, politična oblastva prve stopnje z denarnimi kaznimi do 20.000 K ali z zapornimi kaznimi do šest mesecev. Vrhutega se more izreči, da zapadejo reči, na katere se nanaša kaznivo dejanje, in da se izgubi obrtna pravica. Vse te kazni se morejo nalagati tudi druga poleg druge.

§ 20.

Razpust zveze.

Zveza se razpusti, zaslišavši zvezni odbor, z odredbo trgovinskega ministra, ki odloči tudi o porabi morebitnega upravnega prebitka.

§ 21.

Začetek veljavnosti.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Wieser s. r.